

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний економічний університет
Кафедра економічної теорії

Міждисциплінарна курсова робота
з економічної теорії
на тему:
«Ринок молочної продукції в Україні: тип, структура, сучасний стан та
перспективи розвитку»

Студентки групи ОПЗ-21
Ступак Р.Ю.
Науковий керівник:
к. е. н., доцент
Лотиш Оксана Ярославівна
Національна шкала _____
Кількість балів _____
Оцінка ECTS _____

Тернопіль-2018

План

Вступ

1. Теоретичні аспекти функціонування ринку молока і молочних продуктів
2. Аналіз і оцінка розвитку ринку молочних продуктів в Україні
3. Проблеми та перспективи розвитку ринку молока і молокопродуктів в Україні

Висновки

Зміст

Вступ.....	3
1. Теоретичні аспекти функціонування ринку молока і молочних продуктів.....	5
2. Аналіз і оцінка розвитку ринку молочних продуктів в Україні.....	13
3. Проблеми та перспективи розвитку ринку молока і молокопродуктів в Україні.....	24
Висновки.....	29
Список використаних джерел.....	31

Вступ

Молокопереробна галузь має високий потенціал, який недостатньо використовується на сьогоднішній день. В умовах зменшення обсягів якісної сировини, зниження низької купівельної спроможності населення молокопереробні підприємства змушені працювати на межі рентабельності, виробляючи низькомаржинальну продукцію. Розробка ефективних стратегій розвитку молокопереробних підприємств ускладнюється обмеженістю власних фінансових ресурсів, невизначеністю законодавства та інших факторів, а також відсутністю відкритої інформації про тенденції ринку молочної продукції. Урядові інституції не достатньо володіють необхідною інформацією про регіональні особливості ведення бізнесу, а статистична інформація не в змозі задовольнити адекватні питання вітчизняних та іноземних інвесторів. Тому економічний стан молокопереробної галузі, зміни рівня та структури виробництва молока і молокопродуктів, їх споживання зумовлюють необхідність проведення детального дослідження та аналізу, виявлення вузьких місць та обґрунтування основних напрямів розвитку всіх його складових для забезпечення ефективного розвитку та підвищення результативності діяльності молокопереробних підприємств.

Актуальність теми роботи пов'язана з тим, що підприємства, які працюють на ринку молокопродуктів, характеризуються великим товарообігом, значною кількістю позицій асортименту і водночас, порівняно з іншими галузями, низькою рентабельністю бізнесу. Але однією з найвагоміших характеристик є робота з ринком кінцевого споживача, платоспроможність якого, на жаль, дуже низька. Саме на таких підприємствах набуває великого значення оптимально побудована "збутова система" в найзагальнішому її значенні.

Організація основного виробництва має важливе значення у діяльності підприємств в Україні. Це організація потокового виробництва. Під поточним слід розуміти таке виробництво, при якому забезпечується суворо погоджене в часі виконання усіх операцій технологічного процесу і

переміщення між операційних напівфабрикатів за робочими місцями із встановленими темпами випуску виробів

Дослідженням питань закономірностей функціонування ринку молочної продукції займалися: Керанчук Т.Л., Мостенська Т.Л., Скопенко Н.С., Бовкун А.О., Бутенко М.І. Завгородня І.В., Пономаренко А.С. Дослідженням стану та тенденцій світового ринку молока присвячені праці Козака О.А., Колпакової Ю.В., Іванова С.В.

Значну увагу дослідженню питанню розвитку ринку молока та молочної продукції приділяли у своїх працях такі відомі вчені та фахівці, як Н. С. Белінська [1], П. С. Березівський, С. В. Васильчак, А. М. Лисенко, П. Т. Саблук, О. В. [6], Шубровська [7], Т. В. Сокольська та інші дослідники.

Метою роботи є вивчення типу, структури, сучасного стану та перспектив розвитку ринку молочної продукції в Україні.

Основними завданнями роботи є: визначити основні тенденції розвитку ринку молока та молочних продуктів в Україні як у сучасних умовах, так і на перспективу на підставі комплексного аналізу; охарактеризувати ринок молока і молочних продуктів, його складові та особливості функціонування; провести аналіз функціонування ринку молока і молочних продуктів. Здійснити розробку і обґрунтування стратегії розвитку ринку молока і молочних продуктів.

Об'єктом дослідження обрано ринок молочних продуктів в Україні.

Предметом роботи виступають аналіз показників ринку, соціально-економічні відносини, що виникають в умовах вивчення типу, структури, сучасного стану та перспектив розвитку ринку молочної продукції в Україні.

Науково-методичною базою написання роботи є підручники, періодична література та електронні джерела.

1. Теоретичні аспекти функціонування ринку молока і молочних продуктів

Молочна галузь, до складу якої входять маслоробна, сироробна, молочноконсервна підгалузі, а також виробництво продукції з незбираного молока, на сучасному етапі є однією із провідних в структурі харчової індустрії України. Молочна продукція є одним із основних продуктів харчування та супутнім компонентом при виробництві різноманітних товарів харчової промисловості, зокрема, кондитерських виробів, соусів, майонезу [4].

Виробництво молочної продукції залишається одним із важливих секторів економіки, який постійно розвивається. Але, при цьому в Україні кожен рік спостерігається зниження чисельності поголів'я корів (табл. 1).

Таблиця 1.

Чисельність корів за категоріями господарств у 2012-2016 рр., тис. голів[7]

Категорії господарств	2012 р.	2013 р.	2014 р.	2015 р.	2016 р.	Відхилення 2016/2015	2016/2012
Сільськогосподарські підприємства	575	565	529	520,8	499,6	-4.07%	-13,11%
Господарства населення	1979	1944	1857,5	1735,5	1674,9	-3.49%	-15,37%
Усі категорії господарств	2554	2509	2386,5	2256,3	2174,5	-3.62%	-14,86%

Як видно з таблиці, поголів'я корів щороку зменшується, як у сільськогосподарських підприємств, так і у господарствах населення. Так, загальна кількість корів скоротилася з вересня 2012 р. по вересень 2016 р. на

379,5 тис. голів або аж на 14,86%. Станом на 1 вересня 2016 року, 74% від загального виробництва молока, виробляється на господарствах населення, а 26% на сільськогосподарських підприємствах відповідно. Варто зазначити, що прослідковується тенденція до поступового спаду виробництва на господарствах населення. Так, в 2014 році, господарства населення виробляли 76,3% продукції, у 2015 їх доля вже складала 75%. Ця тенденція є позитивною, адже зростання виробництва відбувається на сільськогосподарських підприємствах, які, в свою чергу, дотримуються санітарних вимог та гарантовано випускають продукцію належної якості.

Динаміка виробництва молочних продуктів в Україні у 2012-2016 рр. наведена в табл. 2.

Таблиця 2.

Виробництво молочної продукції в Україні у 2012-2016 рр., тонн[6]

Найменування продукції	Фактично вироблено					Відхилення			
	2012	2013	2014	2015	2016	Абсолютне, тон		Відносне, %	
						16/15	16/12	16/15	16/12
Молоко оброблене рідке	69818 1	63117 3	72138 7	66043 4	63210 8	- 2832 6	-66073	-4,29	-9,46
Молоко і вершки сухі	53407	38804	45540	44735	43780	-955	-9627	-2,13	-18,03
Масло вершкове	69898	61514	80144	70155	70749	594	851	0,85	1,22
Сир свіжий	58615	53265	50226	43959	46406	2447	-12209	5,57	-20,83
Сир жирний	12736 5	11093 5	85227	83227	76092	-7135	-51273	-8,57	-40,26

Консерви молочні	47147	36778	33026	30358	27767	-2591	-19380	-8,53	-41,11
Прод. кисломлоч на	37202 3	35571 6	32675 8	29023 1	29048 1	250	-81542	0,09	-21,92
Казеїн	6179	2321	3630	4451	4889	438	-1290	9,84	-20,88
Морозиво та харч. лід	95435	95581	88393	77426	82347	4921	-13088	6,36	-13,71
Спреди та сум. жирові	38841	33751	33090	23368	19470	- 898	-19371	- 16,68	-49,87
Молоковм існі продукти	87661	83084	10969 1	10266 5	92091	- 1057 4	4 430	- 10,30	5,05

З табл. 2 можна побачити, що по більшості груп відбувається поступове, постійне скорочення обсягів виробництва, у середньому на 12 % за 2 роки і від 10% до 50% за 5 років. Найбільшого спаду зазнали спреди та жирові суміші – майже на 50% за 5 років та на 16,68% за минулий рік, щорічно сильно знижується обсяг консервів молочних та жирних сирів – загалом на 40% або 51 та 19 тис. тон відповідно за 5 років та на 8,5% або 7,1 та 2,6 тис. тон відповідно за минулий рік. Молоко рідке та кисломолочна продукція знизили обсяг виробництва на 10% та 22% за 5 років відповідно. В порівнянні ж з 2015 роком, об'єми виробництва молока рідкого скоротилися на 4,3% або 28 тис. тон. Продукція кисломолочна в 2016 році, порівняно з 2015 навіть трохи збільшила своє виробництво – майже на 0,1%, що вже є позитивною тенденцією, враховуючи падіння на 22% за останні 5 років.

Невеликий зріст казеїну, морозива та сиру є позитивним лише з точки зору п'ятирічного розрізу, адже, порівняно з 2012 роком, дані види продукції

теж зазнали зниження обсягів виробництва на 21%, 13,7%, 20% відповідно. Хоча, звісно, тенденція до зростання в останній рік є позитивним явищем.

Єдина продукція що наростила обсяги виробництва порівняно з 2012 роком є масло вершкове – на 1,22%.

Зниження обсягів виробництва молочної продукції, насамперед, пов'язано зі зниженням споживання молока та молокопродуктів на душу населення внаслідок зниження платоспроможності населення та підвищення цін реалізованої продукції, а також втрату ринку Росії.

Структура виробництва української молочної продукції у перерахунку на наведено на рис. 1.

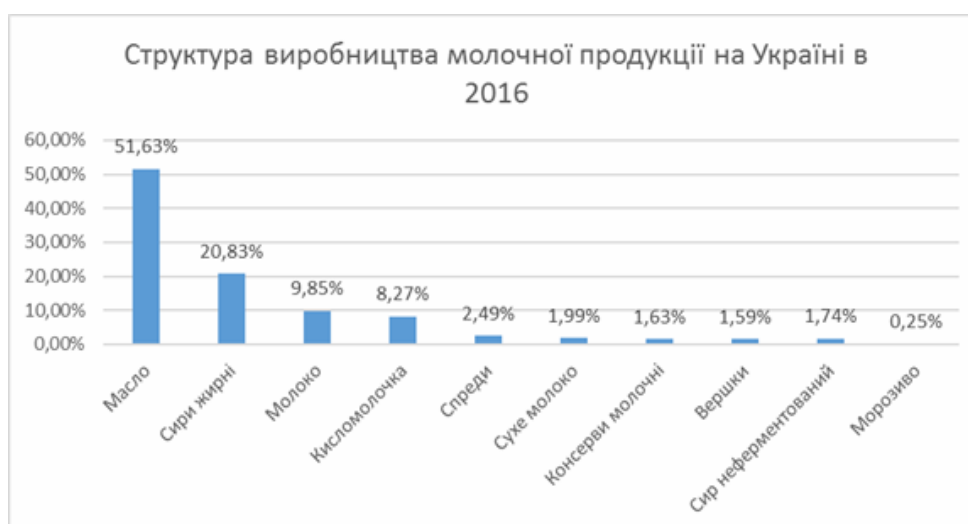

Рис.1. Структура виробництва української молочної продукції у 2016р.[6]

Отже, бачимо, найбільшу частку у виробництві молочної продукції має масло – понад 50% від всього загального обсягу виробництва. Друге місце належить жирним сирам – 20%, на молоко та кисломолочні продукти припадає 10%. Один із найбільш популярних видів молочної продукції за кордоном, сухе молоко, займає лише 2% у загальному обсязі виробництва, що свідчить про незначну частку національного експорту даного продукту.

Дослідження світового ринка молока показало що світове виробництво молока постійно зростало протягом минулих десятиліть, додаючи щороку в середньому 2%. У 2015 воно досягло 800 млн. тон. Найбільшими виробниками є ЄС, Індія і США які втрьох виробляють половину молока в

світі. Китай виробляє лише 5% і ділить з Пакистаном 4 і 5 місця. Україна знаходиться в другій десятці найбільших країн-виробників з обсягом 10,6 млн. тон і має частку 1,3% в світовому виробництві [9].

Середній надій на корову в світі склав 1,15 тон в 2015. У США цей показник найбільший - 10,15 тон. В ЄС отримали 6,87 тон, в Індії - 1,21 тон, в Китаї - 1,97 тон, в Російській Федерації - 3,62 тон. В Україні, за даними Держкомстату, середній удій від однієї корови був на рівні 4,64 тонн, причому показник для сільськогосподарських підприємств склав 5,35 тонн, а для господарств населення - 4,44 тон. Динаміка цього показника в Україні позитивна. Протягом останніх 5 років середня продуктивність корови збільшувалася приблизно на 1% на рік. Світовий показник надоїв на корову за останні 5 років суттєво не змінився.

Найбільше в світі молоко споживається в формі свіжих молочних продуктів загальне виробництво яких склало 415 млн. тонн в 2015 р. Тут лідерами є Індія (23%), ЄС (11%), Китай (10%), Пакистан (8%) і США (6%). Необхідно відзначити, що в цю категорію потрапляє також молоко, яке споживається в сирому вигляді і саме це пояснює високі позиції країн, що розвиваються в топі світових виробників. Наприклад, в Китаї майже все молоко власного виробництва споживається в формі свіжих молочних продуктів[9].

Сирів в світі було вироблено 22,6 млн. тон в 2015 році. Найбільший виробник - ЄС, його частка в світовому виробництві становить 45%. За ним слідує США (23%), Бразилія (3%), Єгипет (3%), Аргентина (3%). Україна - у другій десятці з часткою 0,7%, причому це єдина країна в світі, виробництво сирів в якій стрімко скорочується (за даними 2016 року прослідковується збільшення обсягів виробництва сиру на 5% порівняно з 2015 роком). У Російській Федерації, яка до недавнього часу була головним і майже єдиним покупцем українського сиру, внутрішнє виробництво навпаки зростає із середнім темпом 2,7% на рік (2010-2015 рр.).

Виробництво вершкового масла в світі склало 10,5 млн. тонн. Найбільші виробники - Індія (36% світового обсягу), ЄС (22%), США (8%), Пакистан (7%), Нова Зеландія (6%). Україна тут теж не потрапляє в першу десятку, а її частка становить 1% [9].

Обсяг виробництва сухого знежиреного молока в світі склав 4,4 млн. тон в 2015 році. Цікаво, що виробництво цього продукту в останнім часом зросло найбільшими темпами серед інших молочних продуктів - в середньому на 5% на рік протягом 2010-2015 рр. Топ-5 виробників - це ЄС (34%), США (23%), Нова Зеландія (12%), Австралія (5%) і Індія (5%). Найбільше зростання було в ЄС і Індії (в середньому 9% в рік протягом 2010-2015 рр.). Україна, за розрахунковими оцінками OECD-FAO Agricultural Outlook 2016-2025, займає 8 місце серед найбільших виробників СЗМ і має частку 2,5% в світовому виробництві[9].

Варто відзначити, що у структурі імпорту молочної продукції існує категорія імпортерів «інші», що свідчить про існування попиту у багатьох країнах світу, а отже вітчизняні експортери можуть розраховувати на розширення географії своїх поставок у разі вибору ефективних стратегій освоєння закордонних ринків збуту.

Структура експорту та імпорту молочної продукції України у 2015-2016 рр. наведена у табл. 3.

Таблиця 3.

**Структура експорту та імпорту молочної продукції України
у 2015-2016 рр., тонн [6]**

Найменування продукції	Експорт			Імпорт			Екс. до імп., разів більше	
	2016	2015	16/15,	2016	2015	16/15,	2016	2015
Молоко і вершки	5787	5795	99,9	310	213	145,5	18,67	27,21
Молоко згущене	39143	39037	100,3	620	337	184,0	63,13	115,84
Кисломолочна продукція	2068	2456	84,2	1647	2113	77,9	1,26	1,16
Молочна сироватка	16684	17845	93,5	420	689	61,0	39,72	25,90

Масло тваринне	6395	8004	79,9	872	154	566,2	7,33	51,97
Сири	4798	4784	100,3	4307	3274	131,6	1,11	1,46
Морозиво	4148	4055	102,3	89	102	87,3	46,61	39,75
Казеїн	4512	4256	106,0	51	33	154,5	88,47	128,97
Вартість тис. дол	12647 8	14078 6	89,8	26591	2112 3	125,9	4,76	6,67

З табл. зрозуміло, що поряд із скороченням виробництва, скорочується і обсяг експортованої продукції. Суттєвого зниження експорту зазнали молочна сироватка, масло тваринне та кисломолочна продукція, що зменшило дохід у грошовій формі на 10%. Інші види продукції, чий обсяг збуту залишились на рівні минулого року або збільшились на дохід у грошовій формі вплинули незначно. Варто відзначити, що поряд із скороченням експорту на 10%, на 25% зріс імпорт молочної продукції, а саме: сирів – більше ніж на 1 тис. тон, тваринного масла – у 5,5 разів та молока згущеного – майже у 2 рази.

Враховавши зміну структури виробництва молочної продукції в Україні та визначивши основні країни-гравці зовнішнього ринку молочної галузі, варто зазначити основних гравців внутрішнього ринку України та розглянути їх сфери впливу на внутрішньому та зовнішньому ринках. Сьогодні в Україні майже 80% ринку контролює 50 заводів, значна частина яких входить до складу великих холдингів. Розглянемо перелік найбільших та найприбутковіших підприємств молочної промисловості на Україні за результатами 2015 року на рисунку 2.

Рис. 2. Виручка за 2015 рік, млрд. грн [5]

За результатами 2015 року, найбільш прибутковою компанією став Терра Фуд, з загальною виручкою у 3,435 млрд. грн. «Терра Фуд» є лідером в Україні з виробництва фасованого вершкового масла і плавленого сиру. Свою продукцію «Терра Фуд» поставляє більш ніж в 40 країн, в тому числі на Близький Схід, в країни Північної Африки, на Балкани, а також в Китай, США і Північну Корею[5].

«Молочний Альянс» лідирує за обсягами продажів молока в Україні (22% ринку). Компанія також є №1 по виробництву і експорту сухої молочної сироватки. Свою продукцію група експортує в 35 країн, в тому числі в арабсько-мусульманські. У грудні 2015-го вона отримала сертифікати на експорт молочної продукції під ТМ «Славія» у Китай а з 10 січня 2016 право експорту до країн ЄС. Загалом в 2016 році ГК «Молочний альянс» було експортовано 550 тон вершкового масла, 140 із яких до ЄС, 382 – до Марокко та Єгипту і 25 тон до ОАЕ.

«Альміра» — один з найбільших виробників сиру і сирних продуктів в Україні. Вона займає 23% цього ринку. Крім того, компанія - лідер з виробництва вершкового масла і спредів з часткою 16%. Свою продукцію компанія постачає більш ніж в 50 країн, в тому числі на ринки СНД і Африки, на Близький Схід, в США, Мексику, Японію.

Група «Комо», після закриття російського ринку для української молочної продукції, активно розвиває експорт, зокрема, освоює ринки Китаю

і Казахстану. У червні 2016 року «Дубномолоко» відправило в КНР перші 350 т сухої молочної сироватки[5].

Отже, після втрати можливості експорту в Росію, усі великі підприємства України зосередили основну частину свого експорту на ринках Близького Сходу (Молдова, Єгипет, Марокко, Казахстан, ОАЕ, Туніс, Лівія, Алжир) та почали освоювати такі нові ринки як ЄС та Китай, що мають або великі перепони для входу на ринок або не зручне географічне положення для торгівлі молочними продуктами.

Сьогодні, основним способом виходу на новий ринок для українських виробників залишається стратегія лідерства за витратами. Так, світові ціни, наприклад, на сухе молоко зараз становлять \$2-2,3 тис. за тону залежно від якості.

2. Аналіз і оцінка розвитку ринку молочних продуктів в Україні

Стан ринку молока і молочної продукції на сучасному етапі трансформації механізму господарювання зумовлюється впливом ряду чинників мікро- та макроекономічного характеру. Зокрема, негативний вплив на його функціонування зростило зниження платоспроможного попиту населення, порушення еквівалентності у товарообміні між окремими ланками молокопродуктового підкомплексу, зміна міжгосподарських та міжгалузевих зв'язків суб'єктів молокопродуктового підкомплексу [4].

Основними аспектами, які потребують висвітлення з позиції функціонування ринку молока та молокопродуктів – це наступні питання:

- Сировинне забезпечення (в тому числі потужності для виробництва сировини, встановлення цін на продукцію, розмір якості, формування сталих каналів постачання тощо);
- наявність і використання потужностей для переробки сировини; - обсяг виробництва , її номенклатурі продукції розподіл між головними учасниками ринку;

- визначення пропорцій виробництва і споживання молока та продуктів його переробки.

Високий ефективність вплив, політичних, економічних та соціальних чинників на ринок молочної продукції, зокрема завершення рівень споживання населенням продуктів харчування і т. д. потребує проведення ґрунтовних наукових досліджень. Так на основі використання методу системного підходу, аналізу та опрацювання літературних джерел нами з'ясовано такі особливості та характеристики щодо функціонування та розвитку вітчизняного ринку молочної продукції (табл. 4).

Таблиця 4.

**Особливості функціонування та розвитку
вітчизняного ринку молочної продукції**

Ознака ринку	Коротка характеристика ознаки ринку
Цільова аудиторія	Всі вікові групи споживачів, незалежно від рівня споживання. Найбільш активними споживачами йогуртів є молодь віці від 18 до 24 років.
Конкуренція	На ринку одночасно можуть діяти всі види конкуренції: досконала, монополістична, олігополістична, чиста монополія. В умовах конкуренції в ринковому середовищі товаровиробники молочної продукції змушені шукати нові ринки збуту, щоб забезпечити прибуткову діяльність.
Характер попиту	Слабо еластичний
Розвиток кон'юнктури	Розвиток молочних підприємств в найбільшій мірі залежить від кон'юнктури ринку, адже попиту та пропозиції (співвідношення між якими визначає економічну ефективність господарської діяльності), передбачає застосування методів прямого та опосередковано впливу.

Інформаційне забезпечення розвитку ринку	Виробникам потрібно підвищити рівень інформаційної підтримки учасників ринку молока та молочної продукції, покращити якість інформаційного забезпечення діяльності підприємств галузі.
Інфраструктура ринку	Сформована інфраструктура ринку не забезпечує просування продукції, яка б задовольняла інтереси усіх учасників ринку
Мета закупівлі продукції	Реалізації готової продукції, забезпечення населення необхідними продуктами харчування.
Продукція	Ринок виробляє необхідну продукцію для здорової життєдіяльності людини. Забезпечує населення продуктами харчування першої необхідності.
Ціна	Нині ринкове ціноутворення ще не сформоване як конкурентне інституційне середовище.
Характер зв'язків між суб'єктами ринку	Нестабільні зв'язки, коливання під впливом цін.
Види ризиків	Мають місце внутрішні та зовнішні ризики відносно діяльності суб'єкта господарювання з урахуванням особливостей розвитку ринку(виробничі, технічні, фінансові, збутові, організаційно-управлінські, маркетингові і т.д.)

Джерело: сформовано автором на основі проведених досліджень

Молочна промисловість — галузь харчової промисловості, що об'єднує підприємства з виробництва молока та молочних продуктів. До складу промисловості входять підприємства з виробництва тваринного масла, суцільно молочної продукції, молочних консервів, сухого молока, сиру, бринзи, морозива, казеїну та іншої молочної продукції. Саме молочний ринок є складовою продовольчого ринку, оскільки молочні продукти й морозиво споживаються 97% дорослого населення, а за обсягами реалізації вони займають перше місце серед інших продуктів харчування.

На сьогоднішній день функціонує близько 350 підприємств з переробки молока, з яких 80 виробляють 90% суцільномолочної продукції. У зв'язку із значною конкуренцією на ринку можна виділити ряд лідерів, які займають найбільші частки ринку:

ТОВ "Юнімілк Україна", ДП "Мілкіленд Україна", ПАТ "Вімм-Білл-Данн Україна", ПрАТ "Геркулес", ТОВ ТД "Західна молочна група", ДП "Лакталіс Україна", ТОВ "Люстдорф", ДП "Рейн-форд", ПАТ "Галичина", комбінат "Придніпровський", група ТОВ "Danone" та багато інших. Ці підприємства вкладають значні кошти в модернізацію виробництва з метою покращення виробництва продукції, швидко реагують на зміни в кон'юнктурі ринку, постійно покращують та розширюють асортимент продукції. Середній рівень рентабельності виробництва незбираної молочної продукції на молокопереробних підприємствах становить 3—8% [4].

За 2016 рік сформувалися лідери у виробництві та реалізації молочної продукції:

1. ТОВ "Danone".
2. ТОВ УК "Терра-Фуд".
3. ТОВ "Техмолпром".
4. ТОВ "Гадячсир".
5. ПАТ "Вімм-Білл-Данн Україна".

Ринок молочної продукції у 2016 році має високі конкурентні позиції. На першому місці найбільших виробників ринку компанія ТОВ "Danone" з річним доходом більше ніж 2,5 млрд грн. На другому ТОВ УК "Терра-Фуд" з річним доходом 2,3 млрд грн. Наступне місце у рейтингу найбільших виробників займає компанія ТОВ "Техмолпром", фінансовий стан якої за

2016 рік досягнув 1,7 млрд грн. Частки ринку виробників молочної продукції у відсотковому значенні зображено на рисунку 3.

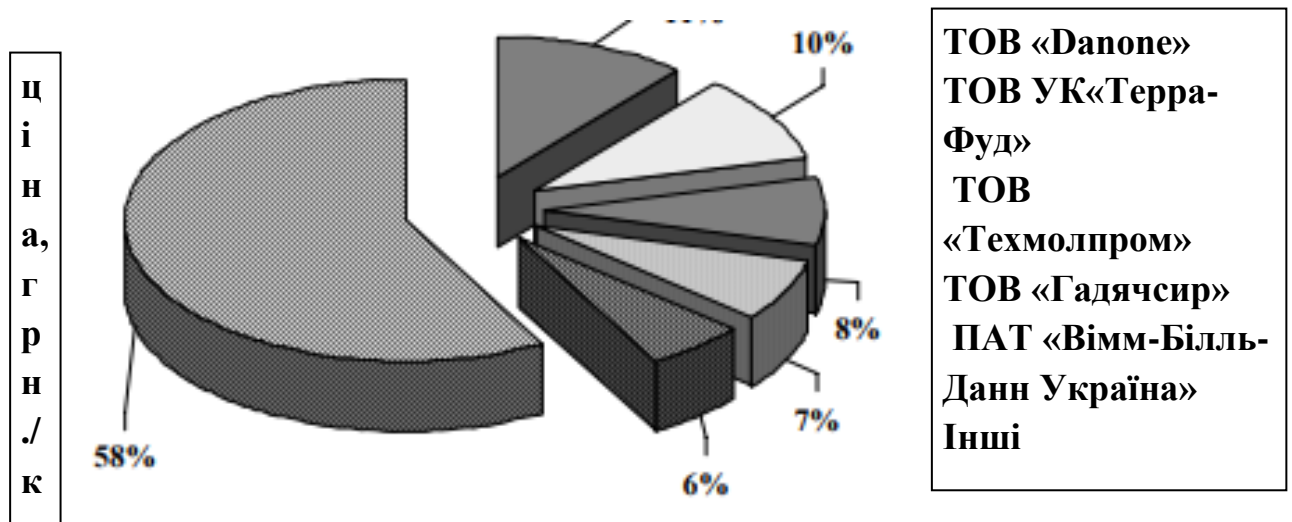

Рис. 3. Частки ринку виробників молочної продукції, 2016 рік

Основними проблемами, які на сьогоднішній день присутні на ринку молочної промисловості, можна назвати: застаріле обладнання, нерозвиненість ринкової інфраструктури, падіння попиту на продукцію через низький рівень платоспроможності населення, погане забезпечення сировиною молокозаводів для виготовлення молочної продукції. Останнє пов'язане із зменшенням поголів'я корів, адже більшість сировини для виготовлення молочної продукції закуповується у сільського населення, близько 45%. Хоча, ще 4-5 років тому молоко від населення складало 60—70% від загального обсягу закупівель. З початку 2016 року виробництва молока у натуральному виразі за даними [2] зросло на 1,1%.

І хоча, виробництво молочних продуктів зросло, продати їх було дуже важко, більшість товаровиробників працювали на склад, або зовсім не виготовляли таку продукцію.

Оскільки в останнім часом, спостерігається активний експорт молочної продукції, залишається відкритим питання узгодження належного рівня закупівельної ціни, яку не бажають платити імпортери, тому більшість підприємств намагаються працювати виключно на національному ринку. За звітний період в Україні спостерігається невеликий профіцит молочної

продукції. Обсяги виробництва молочної продукції помісячно у 2016 році скоротилися в порівнянні з аналогічним обсягом виробництва минулого року. Цей фактор пов'язаний зі зменшенням поголів'я корів в країні та гальмуванням розвитку молочної галузі через кризові процеси в державі в цілому, такий показник, звичайно, є негативним. На 1 січня 2017 року в країні нараховувалось близько 2192,3 тис. корів, що на 3,6% менше минулорічного показника. Динаміка зменшення практично рівнозначна для всіх категорій: -3,4% в сільгосппідприємствах та – 3,7% в господарствах населення[7].

Загалом середня базова ціна на закупівлю молока у підприємств та сільських господарств має невеликі розбіжності і сягає не більше 3-4 грн./кг (рис.2).

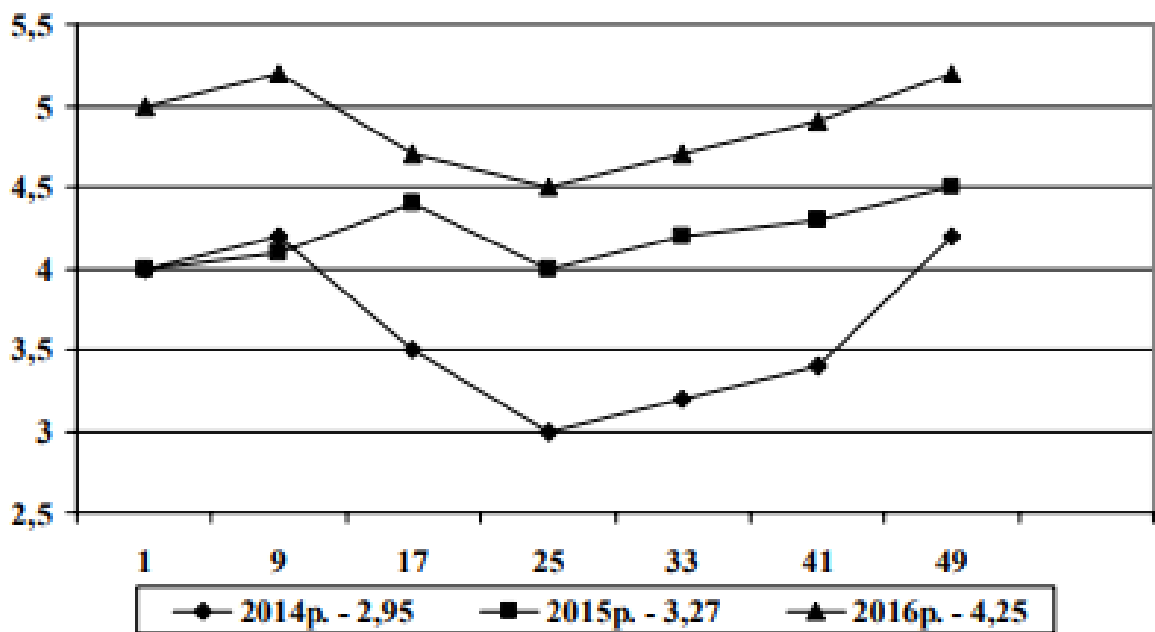

Рис. 4. Середня базова ціна на молоко 2014-2016 рр., грн./ кг

Джерело: молочна динаміка України [5]

Як бачимо на рис. 4, чітко прослідковується сезонне коливання цін на молоко. Ціна залежить від виробництва молока в різні пори року: в літній період — найменша, в осінній, зимній та весінній — найбільша. Така ситуація пов'язана з тим, що в літній та кінець весіннього періоду, тварини отримують свіжу зелень, яка сприяє збільшенню виробництва молока, а в осінній та зимній періоди — через суху їжу спостерігається зменшення виробництва.

Закриття російського ринку у 2015 році, на який припадало біля 85% експортної продукції з України, змусило вітчизняних виробників шукати нові ринки збуту. Найбільшим імпортером молочної продукції, який залишився на сьогоднішній день є Білорусь. З впровадженням тісних зв'язків з ЄС в Україні відбуваються позитивні зміни, так як починаючи з 10 січня 2016 року почали експортувати молочну продукцію до Європи 10 українських виробників: ПАТ "Житомирський маслозавод", ПАТ "Яготинський маслозавод", ТОВ "Люстдорф, ТОВ "Молочний дім", ТОВ "Гадячсир", ПАТ "Золотоношський масловиробничий комбінат", філія "Мінський сир" ПП "Прометей", філія "Роменський молочний комбінат" ПП "Рось" та інші [1].

Україна має високий потенціал для розвитку експорту молочної продукції. У 2016 році було експортовано продукції на суму 177,9 млн дол. США, а імпортовано значно менше, лише 34,3 млн дол. Сальдо у 2016 році сягало 143,5 млн дол.

В 2016 році цей показник склав 243,3 кг молока на людину, а це на 3,6 % менше, ніж у 2013 році. Обсяг виробництва молока в сільськогосподарських підприємствах і в господарствах населення формує сировинну базу для переробних підприємств. В 2016 році, на переробні підприємства в перерахунку на коров'яче молоко базисної жирності 3,4 % надійшло на 1,6 % більше молока. При цьому, обсяг купленого молока збільшився на 10,3 %, в першу чергу за рахунок купівлі у 15 населення (ріст на 12,6 %). Обсяг власно виробленого молока, що надійшло на переробку і обсяг молока, що надійшло в якості давальницької сировини (на нетоварних засадах) зменшився, відповідно, на 26,6 % і на 68,7 %. Прийом молока переробними підприємствами від населення України здійснювався на 2792 відповідно обладнаних пунктах. Середня ціна купівлі молока в 2016 році становила 4713,1 грн за 1 тонну. При цьому, молоко від сільськогосподарських підприємств купувалося в середньому за 5277,3 грн за тонну, від населення – за 3529,9 грн за тонну, що менше на 33,1 %. Основна причина такої цінової різниці – суттєво нижча якість молочної сировини, отриманої від населення. Структуру якості молока, отриманого переробними

підприємствами за категоріями виробників подано на рис. 8.

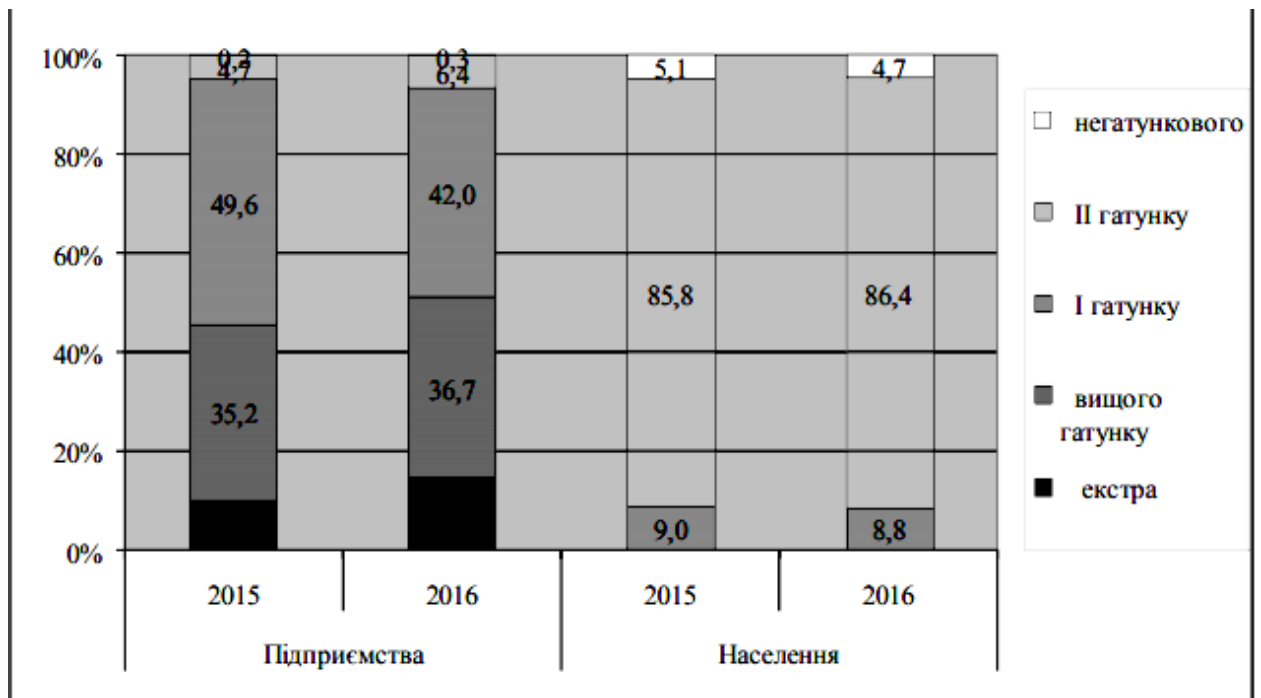

Рис.5. Структура якості молока, отриманого переробними підприємствами від сільськогосподарських підприємств і населення,

Як бачимо з рисунка 5, понад 85 % молочної сировини, закупленої у населення – це молоко II гатунку. Молоко I гатунку, куплене у населення складає менше 10 % від загальної кількості, решту – негатурне молоко. На відміну від цього, молочна сировина, отримана від сільськогосподарських товаровиробників має суттєво кращу якість – 10-14 % - молоко класу екстра, 16 35-36 % - вищий гатунок, 42-49 % - I гатунок, молоко, нижче I гатунку – менше 7 %. При цьому, в 2016 році якість молока від підприємств у порівнянні із попереднім роком суттєво покращилася. Таким чином, молокопереробні підприємства є одними із головних суб'єктів ринку молока та молокопродуктів. Вони забезпечують переробку сировини у готову продукцію, придатну для кінцевого споживання. Сьогоднішня структура переробних потужностей на ринку молока суттєво відрізняється від тієї за рахунок значного зменшення кількості підприємств і самого принципу розподілу ринку за торговими марками. Так, на сьогодні, одними із найпопулярніших торгових марок в Україні є «Яготинське» Яготинського маслозаводу Київської області, «Простоквашино» торгової марки «Данон», що виробляється на заводах Кременчука і Херсону, «Молокія»

Тернопільського молокозаводу, «Галичина» Радехівського молокозаводу Львівської області, «Слов'яночка» Торгової марки «Вім-Біль-Дан» Київського і Харківського молокопереробних підприємств, «Добряна» Сумського молокозаводу та інші. Загалом, виробництво молока і молочної продукції в Україні характеризується нестійким трендом. Так, пік виробництва було зафіксовано в 2014 році – 1908,7 тис. тонн. Після цього, 2015 і 2016 роки характеризуються негативною динамікою. Динаміку та структуру виробництва молочних продуктів можна спостерігати на рис. 5. Як бачимо, молоко складає найбільшу питому вагу у виробництві продукції аналізованої групи. Значним є також обсяг кисломолочної продукції. Натомість інші три групи товарів мають приблизно однакову і незначну питому вагу у загальній структурі виробництва. Таким чином, ринок молока та молочної продукції в Україні є досить насиченим. Він характеризується великою кількістю виробників, які конкурують між собою не тільки за попит зі сторони споживачів, але також і за кращі умови забезпечення сировиною.

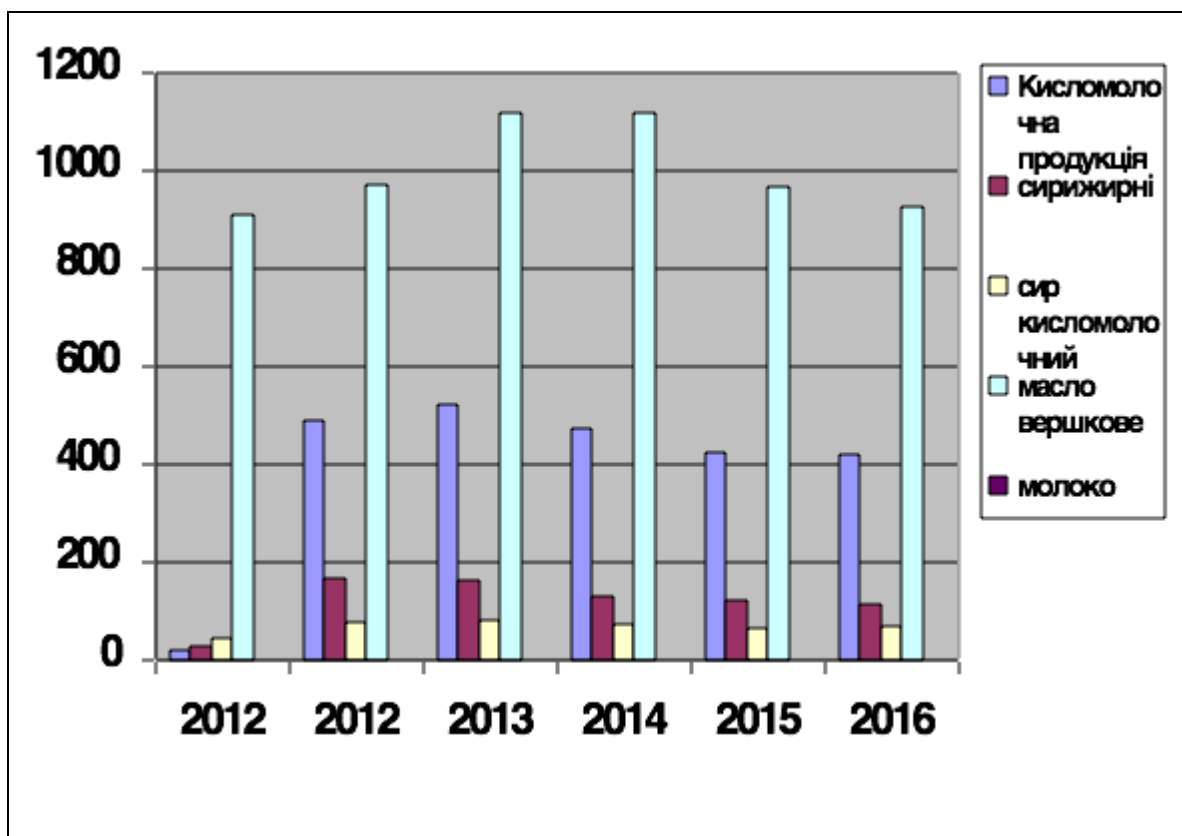

Рис.6. Динаміка виробництва молочної продукції в Україні за видами, тис. тонн

В цілому, основу ринку становить співвідношення між попитом і пропозицією продукції. Такі пропорції можуть бути виражені за допомогою балансу продукції (таблиці 5) Як бачимо за таблиці, обсяг пропозиції молока і попиту на нього у порівнянні із 2000 і 2010 роком постійно зменшується. Обсяг виробництва у межах зазначених періодів скоротився на 6,1 % і 5,6 %, обсяг споживання – на 2,1 % і на 1,2 % відповідно. Суттєво зменшилася зовнішньоторговельна активність ринку у порівнянні із 2010 роком, у порівнянні із яким імпорт молока і продукції його переробки скоротився на 71,4 %, експорт – на 51,5 %. Не зважаючи на вищенаведене, споживання молока і молокопродуктів у розрахунку на 1 особу зросло на 5,4 % і на 1,7 % відповідно за базами порівняння. Проте, не зважаючи на це, відхилення від мінімальної норми споживання молока залишається значним – на 131 кг менше, мінімальної норми. Останнє, обумовлює наявність значного потенціалу для росту галузі, який проте, вимагає більш комплексного вирішення проблем підвищення рівня 18 доходів населення, формування

культури споживання молока і молочних продуктів, підвищення рівня запиту споживачів щодо якості продукції і т.д.

Таблиця 5.

Баланс молока та молочних продуктів в Україні

Показники	2009	2010	2012	2013	2014	2015	2015 р. до 2009,%
Виробництво	12658	11249	11378	11488	11133	10615	83,9
Зміна запасів на кінець року	-394	-11	90	-45	85	-41	-
Імпорт	50	273	410	548	357	78	-156,0
Усього ресурсів	3102	11533	11698	12081	1405	10734	81,9
Експорт	1100	956	820	69	27	464	42,2
Витрачено на корм	2203	1099	1072	252	153	1097	49,8
Втрати				0	4	15	150,0
Фонд споживання	9789	9470	9797	1050	9581	8995	91,9
У розрахунку на							
1 особу,кг	199,1	206,4	14,9	20,9	222,8	209,9	105,4
Мінімальна норма споживання молочних продуктів на 1 особу, кг	341	341	341	341	341	341	100,0
Відхилення від мінімальної норми споживання молока, +-	-141,9	-134,6	-126,1	-120,1	118,2	-131,1	9,4

Отже, ринок молока і молокопродуктів в Україні переживає сьогодні далеко не найкращі часи. Для нього на сьогоднішньому етапі розвитку характерні спад виробництва, проблеми із постачанням сировини і забезпеченням якості продукції. Додаткові проблеми для ринку становить політичне та економічне протистояння із Росією, оскільки тривалий час саме ця країна була одним із основних імпортерів вітчизняних молокопродуктів.

3. Проблеми та перспективи розвитку ринку молока і молокопродуктів в Україні

Молочна галузь України знаходиться на непростій стадії розвитку, під дією достатньо суперечливих чинників як внутрішнього, так і зовнішнього ринків. Тенденція падіння експортних цін на зовнішніх ринках, тиск зниження закупівельних цін на молоко призводять до нестачі оборотних коштів у підприємств – виробників молока.

Девальвація національної валюти, мізерність реальної державної підтримки можуть стати підґрунтям гальмування економічного розвитку молочної галузі України у цілому. Необхідно терміново змінювати ситуацію, оскільки невдовзі можуть виникнути серйозні проблеми навіть у підприємств, які займають лідерські позиції на ринку, не кажучи вже про представників середнього та малого молочного бізнесу. Саме тому вивчення наявних проблем розвитку молочної галузі, виявлення перспектив та формування цілісної стратегії її розвитку є дуже актуальними.

З повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Підприємства молочної галузі України переживають достатньо складні часи. У своїй діяльності вони змушені враховувати вплив декількох жорстких чинників:

- по-перше, значне падіння світових цін на біржові молочні товари на світових ринках, що знижує привабливість експортної торгівлі для вітчизняних виробників молока.

- по-друге, сезонне зростання пропозиції на внутрішньому ринку сирого молока: навесні як раз починається сезон «великого молока», і постає питання його збуту для сільгоспвиробників. Дія вищезначених факторів створює певні суперечливі умови діяльності для підприємств молочної галузі України.

Це означає, що на переробні підприємства надійшло значно більше молочної сировини. При цьому позитивним є той факт, що в структурі виробництва спостерігалось зростання виробництва молока саме фермерськими господарствами – на 1,7%. На перший погляд, зростання

пропозиції молока зумовило непогану тенденцію до збільшення випуску майже всіх видів молочної продукції, яку можна побачити в табл. 6 [7].

Таблиця 6.

Аналіз виробництва молокопродуктів у березні 2016–2017 рр.

таблиця.

Найменування продукції	Березень 2016 р.	Березень 2017 р.	Темпи зміни, %
Молоко оброблене	78911	80363	102
Вершки рідкі	4198	5019	120
Масло вершкове	7129	8062	113
Сир свіжий	6704	6141	92
Сир сичужний та сирний продукт	15574	14993	119
Сир плавлений	3140	3532	107
Кисломолочні продукти	35855	33911	95

Як бачимо, за даними Держкомстату, виробництво молока та молокопродуктів майже по всіх товарних групах, за винятком сиру свіжого та кисломолочних продуктів, зросло відносно аналогічного періоду минулого року [8]. Основною причиною стало сезонне зростання пропозиції сирого молока. Але, на жаль, це лише тимчасова тенденція, зумовлена впливом сезонного фактору. якщо простежити річну динаміку, то слід відзначити, що обсяги молока, які надходять на переробку, останнім часом не зростають. Так, у 2016 р. на переробку надійшло 4 182,7 тис. т молока, що на 1,6% менше, ніж у 2015 р. [6]. якщо порівнювати квартальну динаміку, то за перший квартал 2017 р. виробництво цільномолочної продукції скоротилося на 4%, до 237 тис. т, сухого знежиреного молока – на 23%, до 6,8 тис. т, консервів – на 21%, до 18,7 тис. т порівняно з першим кварталом 2016 р. водночас в умовах зростання пропозиції молока переробники вимушені значно знижувати закупівельні ціни на нього: ціни закупівлі молока на початку квітня 2017 р. знизилися в середньому на 30–50 копійок (табл. 2) [9]. звичайно, що в такій ситуації в непростому становищі опинилися сільгоспвиробники. В асоціації виробників молока зазначають, що собівартість виробництва молока становить 8,5 грн./кг і за такого рівня закупівельних цін (табл. 2)

Отже, проблема виживання виробників молока залишається надзвичайно гострою й актуальною. Як показує Держкомстат, на початку

травня 2017 р. спостерігається скорочення поголів'я рогатої худоби (на 01.05.2017 в усіх господарствах країни кількість корів становила 2 133,0 тис. голів, що на 2,6% нижче порівняно з минулим роком), [6]. це означає, що деякі господарства все-таки вимушені скорочувати поголів'я. напевно, у форматі державної підтримки доцільно використовувати не тільки прямі інструменти, але й форми непрямой підтримки виробників молока. слід відзначити, що за зниженням закупівельних цін мало би йти зменшення цін на цільномолочну продукцію. але аналіз їх динаміки, який представлений у табл. 7.

Таблиця 7.

**Внутрішні оптові ціни на молокопродукти в березні-квітні 2017 р.,
грн./кг**

Найменування товару	Березень 2017 р.	Квітень 2017 р.	Темп зміни, %
Молоко пастеризоване (плівка, 2,5%)	13,01	14,02	+7,7
Сметана (плівка, 20%)	34,21	36,68	+7
Сир (9%)	48,69	48,73	+0,08
Масло (блочне, 82,5%)	100,06	100,63	+0,5
Сир твердий (40–50%)	110,0	137,0	+24

За основними видами молочної продукції спостерігається хоча й незначне, але підвищення їх рівня, [10]. Це означає, що виробники поки ще намагаються не знижувати маржу та відшкодовують ті збитки, як вони отримали в зимовий період. хоча слід зазначити, що для широкої категорії кінцевих споживачів рівень споживчих цін залишається достатньо високим, тому деякі виробники, можливо, спробують у літні місяці стимулювати збільшення обсягів реалізації за рахунок проведення акційних пропозицій. отже, як свідчить аналіз, ситуація в молочній галузі залишається непростюю, і підприємства, які займаються молочним бізнесом, мають шукати шляхів виходу з неї. забезпечення цього виходу, на нашу думку, можливе за умови активізації таких механізмів:

- ефективної участі держави в підтримці всіх суб'єктів молочної галузі та формування системної стратегії її розвитку;
- створення продуманої системи державної фінансової підтримки молочної галузі;

- формування елементів розвинутої інфраструктури молочного ринку, яка б сприяла вирішенню питань навчання та підготовки кваліфікованих підприємців-фермерів та підвищення їхнього рівня не тільки професійної кваліфікації, але й навичок управління. Достатньо цікавим є досвід створення спеціальних тренінгових центрів, де для фермерів проводитимуть тренінги з питань фінансів, менеджменту, кормової бази та годівлі, а також навчатимуть, як підвищити якість молока;

- формування елементів інфраструктури поставок ветеринарних препаратів, кормів, а також збуту готової продукції. Однією з ефективних форм такої інфраструктури є створення кооперативів. Їхня діяльність дасть можливість фермерським господарствам контролювати поставки кормів, збут молока, реалізацію готового продукту, а також приймати рішення на основі ринкової ситуації про те, що є більш економічно ефективним – виробництво чи переробка, і в будь-якому разі отримувати прибуток. Така практика успішно використовується у США, Новій Зеландії, Данії, Швеції, Фінляндії та інших країнах. Таким чином, шляхом виходу з кризової ситуації в молочній галузі має бути повна консолідація зусиль держави та самих представників молочного бізнесу.

Подальший успішний розвиток молочної галузі України залежить від об'єднання та консолідації зусиль основних суб'єктів молочного ринку: виробників молока, переробників, постачальників техніки та кормів для молочної галузі та держави. Держава має створювати передумови та регламентувати правила ведення бізнесу, ініціювати обґрунтування цілісної стратегії розвитку галузі. Постачальники та переробники мають виконувати свої зобов'язання перед виробниками молока та сприяти реалізації стратегії win-win. Великого значення набувають професіоналізм та відповідальність виробників молока в частині організації виробничого процесу на основі використання нових технологій. Із моєї точки зору, важливими передумовами успішного розвитку молочної галузі України є саме об'єднання інтересів вищезначених суб'єктів, що дасть змогу не революційним шляхом, а в динамічному еволюційному порядку досягнути високого рівня розвитку молочної галузі та найбільш ефективно використовувати її потенціал для збільшення ступеню

конкуреноспроможності молочної продукції не тільки на внутрішньому, але й на європейському ринках.

Висновки

Сучасний ринок молочної продукції України характеризується постійним зниженням як обсягів виробництва продукції (від – 10% до – 50% за останні 5 років) так і кількості корів що виробляють молоко (на 15% за останні 5 років). Варто зазначити що за 2016 рік темпи зниження обсягів виробництва скорочуються, деякі групи товарів (сири, спреди, вершкове масло, кисломолочна продукція, морозиво) навіть мають позитивну динаміку, порівняно з 2015 роком. Це означає що криза, що виникла після втрати території та ринку Росії, поступово проходить, а підприємства знаходять нові ринки для реалізації своєї продукції. Найпопулярнішими ринками для експорту сьогодні є країни Близького Сходу (Молдова, Єгипет, Марокко, Казахстан, ОАЕ, Туніс, Лівія, Алжир), починають купувати нашу продукцію також ринки Китаю та ЄС. Основною конкурентною перевагою наших підприємств є оптимальне співвідношення ціни та якості продукції, що дозволяє продавати продукцію на вимогливих ринках (наприклад ЄС) та бути цікавим для виробників цього ринку завдяки низькій ціні продукції [11].

Підвищити конкурентоспроможність вітчизняного молока та молочних продуктів можна комплексним підходом, насамперед виробляючи і постачаючи високоякісну сировину для переробки. Це можна досягти за рахунок створення власної сировинної бази шляхом розбудови ефективно діючих молочних кооперативів та оптимальної логістичної системи молочного ринку. Це, по-перше, дозволить виробляти молочну продукцію високої якості, яка йтиме на внутрішній ринок. По-друге, стане важливим чинником при ціноутворенні на ринку молочної продукції. Адже на ринку спостерігається значний вплив посередницьких структур при закупівлі сировини і реалізації її на переробні підприємства. При закупівлі молока посередниками закупівельна ціна його зростає в середньому на 15–30%. Тому пряма реалізація молока кооперативами переробним підприємствам певним чином зменшать негативний вплив посередника на ринку. Яскравим прикладом є дві компанії в Україні, котрі нині працюють у цьому напрямі – «Данон» і «Мілкіленд». Кожна з них об'єднала понад 10-15 тис.

одноосібників, створивши кооперативи. Відповідно вони матимуть якісніше й дешевше молоко з приватного сектора [12].

Розглянувши основні проблеми та перспективи розвитку молочного ринку можна зробити висновки, що ця галузь є прибутковою та пріоритетною для нашої країни. Головними завданнями для покращення розвитку ринку молока та молочних продуктів є створення нормальної, діючої законодавчої бази для підприємств; припинення гальмування виробництва молочної продукції; створення конкурентного середовища та захист споживачів від неякісної продукції. Надзвичайно важливим фактором є унормування виробництва, покращення матеріально-технічної бази та технології виробництва продукції, виведення продукції галузі на міжнародний рівень. Паралельно з цими заходами необхідно створити ефективний механізм з контролю виконання та реалізації програми щодо підвищення ефективності праці на ринку молока та молочних продуктів

Також для успішного розвитку молочної індустрії в Україні бракує адекватної та стабільної державної підтримки. Вона в Україні як у сільському господарстві, так і у молочній галузі, зокрема, є значно нижчою у порівнянні із іншими країнами-виробниками молочної продукції.

Для України велике значення має налагодження зовнішньоекономічних зв'язків та участь у міжнародній торгівлі в якості активного і рівноправного партнера. Ведення успішного та конкурентоспроможного молочного бізнесу на світових ринках можливе для вітчизняних виробників за умови постійного контролю за ефективністю господарювання, підвищення якості продукції та наближення її до європейських стандартів.

Список використаних джерел:

1. Бондаренко В.М. Розвиток ефективного виробництва молока та його промислової переробки в Україні / В.М. Бондаренко // Економіка АПК. – 2008. – № 5. – с. 61-64
2. Кернасюк Ю.В. Молочний сектор: реалії і перспективи / Ю.В. Кернасюк // Агробізнес сьогодні— 2015. — № 6 – с. 10-12
3. Косенко С.В. Теоретичні положення стратегії зовнішньоекономічної діяльності підприємств: визначення та класифікація/ С.В. Косенко // Економіка та управління підприємствами машинобудівної галузі: проблеми теорії та практики. – 2011. – № 3(15). – С. 117-128
4. Скопенко Н.С. Сучасний стан та тенденції розвитку молочної галузі України / Н.С. Скопенко // Інститут післядипломної освіти НУХТ – 2011 [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://ipdo.kiev.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=259
5. ТОП-10 найбільших виробників молочної продукції в Україні // Аграрне інформаційне агентство «Agravery» – 2016, [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://agravery.com/uk/posts/show/top-10-najbilsih-virobnikiv-molocnoi-produkcii-v-ukraini>
6. Вісник молочників – 2016, [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrmolprom.kiev.ua/ua/analitika/shchomisyachna-analitika/category/2016>
7. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
8. Офіційний сайт Група компаній «Молочний альянс» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://milkalliance.com.ua>
9. Світовий ринок і місце молока на ньому // Мілк-юа – 2016 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://milkua.info/ru/post/mirovoj-rynok-moloka-i-mesto-ukrainy-na-nem>
10. Лозовик Д. Б. Національні тенденції розвитку ринку молока і молочних продуктів / Д. Б. Лозовик - Ефективна економіка. Всеукраїнський науково-виробничий журнал. 2014. - №6. [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=3121>

11. Тюха І. В. Стан та тенденції розвитку вітчизняного ринку молока та молочних продуктів / І. В. Тюха, Д. О. Стеценко - Ефективна економіка. Всеукраїнський науково-виробничий журнал. [Електронний ресурс] - Режим доступу:<http://www.m.nauka.com.ua/?op=1&j=efektyvna-ekonomika&s=ua&z=5427>
12. Солошонок А. Л. Національні та світові тенденції розвитку ринку молока і молочних продуктів / А. Л. Солошонок, К. М. Куліш // Продуктивність агропромислового виробництва. економічні науки. - 2013. - Вип. 24. - С. 113-13. [Електронний ресурс]. - Режим доступу:
http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pav_2013_24_19
14. Васильков В.Г. Організація виробництва: Навч. посібник. / В.Г. Васильков – К.: КНЕУ, 2013. – 183-141, 289-319 с.
14. Економіка підприємства: Підручник / За заг. ред. С.Ф. Покропивного. — 2-ге вид., перероб. та доп. — К.: КНЕУ, 2014. — 528 с.
15. Герасимчук В. Г. Розвиток підприємств: діагностика, стратегія, ефективність. / В. Г. Герасимчук— К.: Вища шк., 2015. — 265 с.
16. Завіновська Г. Т. Економіка праці: Навч. посібник. / Г. Т. Завіновська— К.: КНЕУ, 2009. — 200 с.

Advego Plagiatus 1.2.0.91*

Файл Правка Вид Проверка уникальности Справка

Кодировка: WINDOWS-1251

Адрес: Игнорировать домены:

Вступ
 Молокопереробна галузь має високий потенціал, який недостатньо використовується на сьогоднішній день. В умовах зменшення обсягів якісної сировини, зниження низької купівельної спроможності населення молокопереробні підприємства змушені працювати на межі рентабельності, виробляючи низькомаржинальну продукцію. Розробка ефективних стратегій розвитку молокопереробних підприємств ускладнюється обмеженістю власних фінансових ресурсів, невизначеністю законодавства та інших факторів, а також відсутністю відкритої інформації про тенденції ринку молочної продукції. Урядові інституції не достатньо володіють необхідною інформацією про регіональні особливості ведення бізнесу, а статистична інформація не в змозі задовольнити адекватні питання вітчизняних та іноземних інвесторів. Тому економічний стан молокопереробної галузі, зміни рівня та структури виробництва молока і молокопродуктів, їх споживання зумовлюють необхідність проведення детального дослідження та аналізу, виявлення вузьких місць та обґрунтування основних напрямів розвитку всіх його складових для забезпечення ефективності молокопереробних підприємств.

Актуальність теми роботи пов'язана з тим, що підприємства, які працюють на межі рентабельності, повинні оптимізувати свою діяльність. Кількість позицій асортименту і водночас, порівняно з іншими галузями, повинна бути оптимальною, щоб забезпечити високу платоспроможність якого, наприклад, оптимально побудована "збутова система" в найзагальнішому і значному масштабі. Організація основного виробництва має важливе значення у діяльності підприємства. Під потоковим виробництвом розуміють таке виробництво, при якому забезпечується суворо погоджені операційних напівфабрикатів за робочими місцями в встановленими термінами. Дослідження питань закономірностей функціонування ринку молочної продукції. Дослідженням питань закономірностей функціонування ринку молочної продукції в Україні займаються Бутенко М.І. Завгородня І.В., Пономаренко А.С. Дослідженням стану ринку молочної продукції в Україні займаються Іванова С.В.

Значну увагу дослідженню питань розвитку ринку молока та молочної продукції приділяли у своїх працях такі відомі вчені та фахівці, як Н. С. Белінська [1], П. С. Березівський, С. В. Васильчак, А. М. Лисенко, П. Т. Саблук, О. В. [6], Шубровська [7], Т. В. Сокольська та інші дослідники.

Проверка документа

Информация:
 Уникальность текста 79%
 Низкая уникальность текста

OK Отмена Блокировка

Информация

ADVEGO Биржа контента №1

Регистрация Вход

Новости Advego

2-й тур конкурса "Стишки-пирожки Advego" открыт для голосования!

Сертификация Advego для исполнителей / Возможность получить статус Гуру

Вывод средств на карты Украины возобновлен

еще

Контент на заказ

Бесплатная проверка уникальности

Контент-проектам

42830 символов

[00:48:24] Найдено: 1746 страниц, Проверено без ошибок: 1555

[00:48:24] Найдено 21% совпадений всего

[00:48:24] Уникальность текста 79%

Низкая уникальность текста

Журнал

Плагиатус готов к работе

00:48
07.12.2017